بسمه تعالی
دستورالعمل اجرائی تردد
(ورود و خروج ، پهلوگیری و توقف) شناورها در بنادر صیادی

مقدمه:
این دستورالعمل براساس ماده ۱۲ آئین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و تدوین گردیده است و بر طبق این قانون مدیریت و ساماندهی تردد شناورها در محدوده بنادر صیادی از وظائف سازمان شیلات ایران ، معاونت صید و بنادر ماهیگیری (دفتر بنادر ماهیگیری) می باشد.
بنابراین دستورالعمل حاضر بشرح ذیل جهت اجرا به ادارات کل شیلات استانهای ساحلی شمالی و جنوبی کشور ابلاغ می گردد.
افزون بر این بخشی از توصیه های ارایه شده در این دستورالعمل ، منطبق است با مقررات و الزامات برخی از کنوانسیونهای (سازمان بین المللی دریانوردی- IMO) در ارتباط با وظایف و مسئولیتهای شناورهای ماهیگیری و مدیریت بنادر صیادی که به تصویب و تائید مراجع قانونی کشور جمهوری اسلامی نیز رسیده است.

فصل اول: تعاریف، اهداف دامنه کاربرد ، مسئولیتها و نکات ایمنی اولیه
- تعاریف:
۱- محدوده بنادر ماهیگیری:
به محدوده ای از ساحل دریا ، لنگرگاه ، کانال ورودی و حوضچه ، دریاچه ، یا رودخانه اطلاق میشود که به جهت دارا بودن پناهگاه طبیعی (خور یا آبراه مناسب) یا مصنوعی (موج شکن) و تاسیسات ساحلی دیگر (انواع اسکله ها) که پهلوگیری و تخلیه صید بوسیله شناورهای صیادی در آن امکان پذیر بوده و اکثر شناورهای فعال در آن، شناورهای صیادی می باشند.

۲- مقررات و الزامات کنوانسیونهای بین المللی:
برخی از کنواسیون های بین المللی الزاماً شامل شناورهای ماهیگیری نیز میشوند و لذا کشور ج.ا.ا بمنظور جلوگیری از بروز حوادث یا تصادم شناورهای خودی و خارجی هنگام تردد در آبهای تحت حاکمیت ایران، خود را ملزم بر اجرای آن دانست و پس از بررسی های همه جانبه و تصویب و تائید از تاریخ الحاق، کلیه شناورهای دریا رو ، از جمله شناورهای ماهیگیری، تحت پرچم ایران در کلیه آبهای آزاد و تحت حاکمیت کشور ج.ا.ا ملزم به رعایت و اجرای دقیق آن می باشند.

- اهداف:
۱- ساماندهی و کنترل ترافیک ایمن و سریع در بنادر صیادی و یاری رساندن به مسئولین بندر در ارتقاء ایمنی در بنادر، خصوصاً در هنگام ورود و خروج شناورها و در زمان پهلوگیری به اسکله.

۲- ارایه روشها و مقرراتی جهت ورود و خروج ایمن شناورها به بنادر، پهلوگیری در حداقل فضا در کنار اسکله، تخلیه و بارگیی در کمترین زمان اقامت در کنار اسکله ونهایتاً تقلیل خسارات وارده به شناورها و به اسکله و تجهیزات مربوطه.

- دامنه کاربرد:

شامل کلیه بنادر ماهیگیری، بنادر چند منظوره ماهیگیری ، مراکز تخلیه صید، لنگرگاهها، کانالهای ورود به بندر، پناه گاههای طبیعی مثل دریاچه ، رودخانه و خور و سایر آبراهه های مناسب در طول نوار ساحلی شمال و جنوب کشور می باشد.

- مسئولیتها و نکات ایمنی اولیه:

۱- رعایت نکات ایمنی بطور کلی در تمام بنادر ضامن سلامتی و حفظ سرمایه است ، در چند سال گذشته در لنگرگاهها و بنادر دور و نزدیک شاهد حوادث و یا تصادم شناورها ، بایکدیگر، با اسکله، آتش سوزی و یا بعلت پهلوگیری غیر متعارف شناورها در کنار اسکله بوده ایم که اغلب این صدمات بخاطر ساده انگاری و کم اهمیت جلوه دادن نکات ایمنی و بی توجهی به قوانین و مقررات بوده است، لذا در این دستورالعمل تاکید براینست که مسئولین فنی وعملیاتی بنادر و ناخدایان شناورها به نکات ایمنی و اجرای قوانین درهنگام ورود و خروج از بندر و در کنار اسکله، توجه خاصی مبذول بدارند و برای اطمینان بیشتر پیش بینی شده است در بدو ورود به بندر کلیه مسائل ایمنی و نیازمندیهای شناور و ساحل در قالب یک طرح توافقی بین دو طرف بتائید برسد.
۲-نکات ایمنی اشاره شده در این جزوه قابل اجراء برای کلیه شناورهای ماهیگیری دریا رو و مسئولین بندر می باشد، بنابراین کلیه کارکنان بنادر ، ناخدا و خدمه شناورها موظف به اجرای دقیق موارد ذکر شده در این جزوه می باشند.
۳- مطالب وموضوعات مندرج در این جزوه بطور عمومی عنوان شده و نیازمندیهای اولیه ایمنی را برای کارکنان بنادر و خدمه شناورهای صیادی مرتفع میسازد.
۴- بکارگیری کلیه مطالب ذکر شده دراین دستورالعمل در هنگام ورود و خروج شناورها از بندر و یا در زمان پهلوگیری ودر مدت اقامت درکنار اسکله، الزامی می باشد و فقط در مواردی که از واژه پیشنهادی استفاده شده باشد تصمیم و اجرا آن میتواند به اختیار مجری مربوطه باشد.
۵- چنانچه دستورالعمل ویژه ای برای موارد و یا دستگاه خاصی مورد نیاز باشد و این دستورات نتواند جوابگوی موارد خاص باشد، ناخدا یا مسئول بندر مربوطه باید دستورالعمل متمم صادر نموده و به کارکنان خود ابلاغ نماید.

فصل دوم – اقدامات مقدماتی اجرائی

هماهنگهای قبل از ورود به بندر:

- تبادل اطلاعات میان شناور و ساحل پیش از ورود شناور به بندر:

حائز اهمیت است که اطلاعات مربوط به بندر و مسائل مربوطه قبل از ورود در اختیار شناور قرار گیرد تا بتواند امر تخلیه و بارگیری و سایر مسائل مربوطه را برنامه ریزی نماید و بالعکس ساحل نیز نیازمند اطلاعات درباره شناور میباشد تا بتواند مقدمات لازم را برای ورود، پهلوگیری و تخلیه و بارگیری را فراهم آورد.

حائز اهمیت است که تبادل اطلاعات در زمان مناسب صورت پذیرد تا طرفین فرصت کافی برای آماده سازی مقدمات کار را داشته باشند.

- اطلاعاتیکه می بایستی حداقل (۱۲-۶ ساعت) قبل از ورود شناور بین طرفین، رد و بدل شود.

الف- اطلاعات اعلام شده از سوی شناور به ساحل (ضمیمه شماره ۱) با فرکانس V.H.F روی کانال کاربندر یا بوسیله دستگاه بیسیم دستی.

۱- اعلام زمان تقریبی ورود شناور- ETA
۲- نام شناور ، شماره ، ملیت
۳- مدت زمان مورد نیاز اقامت در کنار اسکله
۴- آبخور مورد نیاز در هنگام ورود و خروج
۵- تعداد خدمه شناور
۶- نوع و مقدار محموله مورد تخلیه:
۷- مقدار سوخت و آب شیرین و... مورد نیاز
۸- تجهیزات تخلیه و بارگیری مورد نیاز
۹- طناب مهار مورد نیاز
۱۰- نیاز به یدک کش
۱۱- سایر خدمات مورد نیاز مثل (تعمیرات جزئی در کنار اسکله، استفاده از خودر و یخچال دار ، تلفن ، برق، پلکان ، تخلیه زباله ، روغن سوخته و...)
۱۲- محدودیتهای موجود که ممکن است منجر به تاخیر در پهلوگیری یا آغاز عملیات تخلیه و بارگیری در کنار اسکله شود.

ساحل بمحض دریافت اعلام ETA و اطلاعات بند الف، می بایستی اطلاعات ذیل را در اسرع وقت در اختیار شناور قرار دهد.

ب- اطلاعات اعلامی از سوی ساحل به شناور (ضمیمه شماره ۲) با فرکانس V.H.F روی کانال کاربندر یا بوسیله دستگاه بی سیم دستی .

۱- نام و مکان دقیق اسکله پهلوگیری که در آن تخلیه و بارگیری انجام خواهد شد.
۲- تاریخ و زمان مجاز برای ورود به بندر
۳- حداقل عمق در کنار اسکله و در طول کانال های ورودی و خروجی، علائم کمک ناوبری موجود در مسیر ورود و ....
۴- سمت پهلوگیری شناور در کنار اسکله (چپ ، راست، سینه یا پاشنه)
۵- مدت زمان مجاز برای توقف در کنار اسکله
۶- امکان استفاده از یدک کش
۷- محدودیتهای ساحل برای تخلیه و بارگیری
۸- امکان استفاده از خدمات مختلف در بندر مثل (تعمیرات جزئی در کنار اسکله، خودرو یخچال دار ، تلفن، برق ، پلکان ، تخلیه زباله ، روغن سوخته و....)
۹- امکانات سوخت گیری و آب شیرین
۱۰- ویژگیهای خاص بندر ، اسکله و... که ممکن است مورد نیاز ناخدای شناور باشد.

تبصره ۱- برای پاسخ به سئوالات کافیست ابتدا شماره ردیف ذکر شود و متعاقباً پاسخ مورد نظر از طریق V.H.F یا بیسیم دستی اعلام شود.
برای مثال: ردیف ۲ ۸۷/۵/۱ – ۲۴ ساعت
ردیف ۹ ⟵ سوخت بلی- آب خیر
تبصره ۲- نسخ مقررات بندری شامل کلیه الزامات ایمنی و محدودیتهای زیست محیطی و جزئیات ارایه سایر خدمات، میبایستی قبلاً توسط مقامات بندری بکلیه شناورهای صیادی مقیم، تحویل شده باشد و به شناورهای مهمان نیز در بدو ورود به بندر تحویل شود.

- هماهنگیهای قبل از خروج از بندر:
مسئول یا مالک شناور با توجه به فرمهای الف و ب و اطلاع از تاریخ و ساعت ترک بندر میبایستی ضمن آماده نمودن تعرفه های بندری و اخذ مجوز صید و... کلیه هماهنگیهای لازم را بمنظور خروج از بندر بنماید و در صورت بروز برخی مشکلات ناخواسته و عدم توانائی در ترک بندر می بایستی در اسرع وقت مراتب را به مسئولین بندر اطلاع تا اقدامات مقتضی بعمل آید.
متذکر میگردد در ارتباط با خروج از بندر شناورها، در فصول آینده مفصلاً صحبت خواهد شد.

فصل سوم: مقررات ورود ، پهلوگیری و خروج از بندر

مقررات ورود به بندر

شناورها با دستگاه مخابراتی V.H.F
پس از تبادل اطلاعات اولیه (فرمهای ۱ و۲) فیمابین شناور / ساحل ، شناورها میتوانند از فاصله ۱ الی ۲ مایلی از بندر، ضمن تماس با یگان حفاظت و کسب مجوز ورود ، وارد بندر شوند.

قایقها (شناورهای کوچک فاقدV.H.F)
شناورهای کوچک فاقد سیستم مخابراتی می بایستی در الویت یکم با دستگاه بیسیم دستی (تاکی واکی) روی کانال کار بندر با مسئولین بندر تماس حاصل نمایند و پس از اعلام ورود، طبق معمول ضمن تماس با یگان حفاظت و کسب مجوز ورود، وارد بندر شوند.
در صورتیکه فاقد دستگاه بی سیم دستی نیز می باشند ضمن حرکت بطرف کانال ورودی با علائمی مثل بوق یا چراغ و غیره ورود خود را به یگان حفاظت مستقر در ورودی حوضچه اعلام می دارد.
متعاقباً یگان حفاظت نیز ورود شناور مورد نظر را به مسئولین بندر اطلاع خواهد داد.
بدیهی است ناخدا یا مالک شناورهای کوچک ضمن توقف در مکانی بطور موقت یا تعیین شده توسط مسئولین بندر، بلافاصله با در دست داشتن مدارک مورد نظر به مسئولین ترافیک بندر مراجعه و پس از تکمیل و تائید ضمیمه شماره ۴ عملیات تخلیه و بارگیری را شروع می نماید.

- مقررات خروج از بندر:
ناخدا یا مالک شناور با ارایه مدارک مبنی بر پرداخت کلیه تعرفه های بندری شامل (عوارض بندری، هزینه سوخت، آب ، برق، تلفن و سایر حق العمل کاریها مثل تعمیرات و غیره) به مسئول صدور مجوز صید ، تقاضای مجوز صید می نماید.

- مسئول صدور مجوز صید، ضمن تطبیق و تائید مدارک و قبوض پرداخت سایر هزینه های بهداشتی مثل (حمل زباله و روغن سوخته و...) با توجه به وصول کلیه عوارض و حق العمل کاریها، اقدام بصدور مجوز صید می نماید.
-ناخدای شناور ضمن ارائه مجوز صید بانضمام فرم تکمیل شده درخواست خروج از بندر(ضمیمه شماره ۳) به مسئول کنترل ترافیک بندر، تقاضای خروج از بندر را مینماید.
- متعاقباً مسئول کنترل ترافیک بندرضمن اعلام مجاز بودن شناور به دریابانی، با هماهنگی دریابانی ، اجازه خروج شناور را صادر می نماید.
- در نهایت شناور با هماهنگی دریائی و با رعایت کلیه نکات ایمنی از بندر خارج میشود.

مقررات ترافیک در کانال ورودی ، حوضچه و در کنار اسکله:
- کلیه شناورها درهنگام ورود و خروج از بندر و در حوضچه می بایستی کاملاً قوانین و مقررات داخلی و بین المللی دریانوردی در آبراه های تنگ و باریک را رعایت و حتی الامکان تردد شناور ها بصورت یکطرفه انجام شود.
- ماهیگیری و تور اندازی در سرتاسر کانال مطلقاً ممنوع می باشد.
- توقف شناورها یا قایق های موتوری در سرتاسر کانال مطلقاً ممنوع می باشد.
- قبل از فصل تردد شناورها، مقتضیست جهت حصول اطمینان از عمق مناسب ، کانال ورودی عمق یابی شود.
- بازدید و سرویس علائم کمک ناوبری در محدوده بندر (بویه محور ورودی کانال، بیکن ها، چراغهای رئوس موج شکن و ترانزیت) و حصول اطمینان از کارکرد آنها .
- در صورت وقوع حوادث در محدوده بنادر (تصادم شناورها با یکدیگر در حوضچه ، کانال ورودی، لنگر گاه و یا برخورد شناور با اسکله) مسئول کترل ترافیک بندر ضمن انجام اقدامات اولیه ، موردحادثه را صورتجسه (با ذکر علت تصادم در حد بررسیهای اولیه و تخصص خود) وبرابر فرم وقوع حوادث (ضمیمه شماره ۷) مراتب را برای مسئولین ذیربط ارسال می نماید.
- شناور ها تحت پیچ شرایطی بعد از اتمام کار تخلیه و بارگیری یا سایر موارد دیگر بدون کسب مجوز مقامات بندر مجاز به پهلوگیری ، توقف ، لنگر انداختن در محوطه بنادر ماهیگیری نمی باشند مگر در زمان اضطرار آنهم در اولین فرصت می بایستی علت را به مسئول ترافیک بندر اعلام نماید.

تبصره:
- هر گونه تخلف از موارد فوق خصوصاً مواد یاد شده در ضمیمه شماره ۴ سازمان شیلات مجاز است طرفین متخلف را جهت ادای توضیحات و یا اخذ جرائم قانونی به کمیسیون تخلفات بنادر صیادی معرفی نماید.

فصل چهارم: فرم کنترل ایمنی شناور / ساحل در طول توقف در کنار اسکله

اقدامات اجرائی
- هدف از لیست کنترل ایمنی شناور/ساحل ، بهبود روابط کاری میان شناور و ساحل و در نهایت افزایش سطح ایمنی عملیات تخلیه و بارگیری و سایر فعالیتها است ، طرفین می بایستی در بدو ورود به بندر کلیه مسائل ایمنی و سایر خدمات مورد نیاز در کنار اسکله را در قالب

یک طرح توافقی با مسئولین بندر بتائید برسانند بدین ترتیب طرفین از اهداف توانائیها و نیات و نوع فعالیتهای یکدیگر که می بایستی در طول توقف در کنار اسکله صورت پذیرد ، کاملاً آگاهی داشته و با شناسائی محدودیتها و مشکلات یکدیگر با آمادگی بیشتر و رعایت نکات ایمنی از سوء تفاهمات و اشتباهات ممکنه جلوگیری بعمل خواهد آمد.
بنابراین ناخدای شناور و مسئول بندر یا نماینده آنها موظفند در بدو ورود شناور به بندر مشترکاً فرم کنترل ایمنی شناور / ساحل (ضمیمه شماره ۴) را مورد مطالعه و بررسی قرارداده و پس از تکمیل ، توصیه های ایمنی و نکاتی که طرفین بایستی مدنظر قرار بدهند را در قالب یک توافقتنامه، تائید و امضاء نمایند.

فرم کنترل شناور/ ساحل (ضمیمه شماره ۴)

- تاریخ و ساعت پهلوگیری : - نام و شماره اسکله:
- عمق در کنار اسکله در کمترین جزر: - تاریخ و ساعت تقریبی ترک بندر:
- نام و شماره شناور : - آبخور شناور:

	شناور	ساحل
۱- عمق آب در کنار اسکله برای عملیات تخلیه و بارگیری مناسب است؟	☐	☐
۲- امکانات مهار برای تمامی تاثیرات جذر و مد، جریانهای زیرآبی و هوائی ، ترافیک شناورهای مجاور مناسب است؟	☐	☐
۳- در موارد اضطراری، شناور قادر به ترک اسکله در هر زمانی می باشد؟	☐	☐
۴- راه دستیابی ایمن میان شناور و اسکله وجود دارد؟	☐	☐
۵- سیستم ارتباطی بین ساحل و شناور مشخص و فعال شده است؟	☐	☐
۶- خدمه کافی روی شناور، ساحل برای برخورد با موارد اضطراری وجود دارد و اسامی آنها تعیین و اعلام شده؟	☐	☐
۷- عملیات سوخت رسانی مورد توافق قرار گرفته؟ (در صورت نیاز، می بایستی فرم مربوطه تکمیل شود)	☐	☐
۸- درخصوص برخی تعمیرات جزئی هنگام توقف در کنار اسکله توافق شده است؟	☐	☐
۹- نسخ مقررات بندری قبلاً در اختیار شناور قرار گرفته و خدمه شناور از متون آن آگاهی دارند؟	☐	☐
۱۰- در مورد عملیات تخلیه و بارگیری و تجهیزات مورد نیاز توافق حاصل شده است؟	☐	☐
۱۱- در مورد تجهیزات و امکانات حمل و نقل محموله به سردخانه یا بازار حراج توافق شده است؟	☐	☐
۱۲- هماهنگیهای لازم برای حذف و حمل مواد زائد، رسوبات و پسمانده ها از شناور به ساحل شده است؟	☐	☐

۱۳- در مورد سایر نیازمندیها مثل اسکله پشتیبانی ، اسکله تعمیراتی و... توافق شده است؟ ☐
شایسته است تمامی پرسشها بطور منصفانه پاسخ داده شوند (داخل مربع ها حرف بلی یا خیر) ☐
اگر در اجرای موردی مشکل وجود داشته باشد می بایستی ضمن توضیح (در پشت صفحه)
مسئولین ساحل و شناور بنحوی بتوافق برسند.

موارد فوق مورد توافق می باشد:

امضاء ناخدای شناور: **امضاء مسئول بندر:**

ضمائم:

ضمیمه شماره ۱- فرم هماهنگیهای قبل از ورود به بندر (اطلاعات اعلامی از سوی شناور)
ضمیمه شماره ۲- فرم هماهنگیهای قبل از ورود به بندر (اطلاعات اعلامی از سوی ساحل)
ضمیمه شماره ۳- فرم درخواست خروج از بندر
ضمیمه شماره ۴- فرم کنترل ایمنی شناور/ ساحل
ضمیمه شماره ۵- فرم درخواست پهلوگیری دراسکله تدارکات
ضمیمه شماره ۶- فرم درخواست اجازه انجام تعمیرات در اسکله تعمیرات
ضمیمه شماره ۷- فرم وقوع حوادث درمحدوده بنادر